

Järjestöt mukana Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman
ja sote-rakenneuudistusta tukevan
alueellisen valmistelun
valtionavustushankkeissa

Sini Seemer, STEA

28.8.2020

Järjestöt Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman hankeoppaassa 1/3

- Valtionavustusta ei voi käyttää järjestöjen, säätiöiden tai yksityisten yritysten toiminnan kehittämiseen, vaikka hankkeeseen osallistuvat kunnat tai kuntayhtymät hankkisivat järjestämismvastuullaan olevat palvelut ostopalveluina em. toimijoilta.
- Hankkeen hallinnoijan on asetettava hankkeelle ohjausryhmä, jossa tulee olla kattava edustus perustason sosiaali- ja terveydenhuollosta, perusterveydenhuollon yksiköistä sekä sosiaalialan osaamiskeskuksista ja alueella toimivista kolmannen sektorin toimijoista.

Järjestöt Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman hankeoppaassa 2/3

- Ohjelman 2. tavoite: Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön
 - vahvistamalla perustason ehkäisevää työtä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, kuten elintapaohjausta, ohjausta ja neuvontaa, mukaan lukien kohdennetut hyvinvointitarkastukset yhteistyössä **kolmannen sektorin toimijoiden** ja kunnan muiden toimialojen kanssa
 - edistämällä perhekeskustoimintamallin toimeenpanoa ja systemaattista yhteistyötä **järjestöjen** ja muiden paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa

Järjestöt Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman hankeoppaassa 3/3

- Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus tarvitsee myös **kansalaisyhteiskunnan yhteisöjä ja järjestöjä** kumppanikseen rakentamaan asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia.
- Hankehakemuksesta tulee ilmetä, miten alueella on tarkoitus hyödyntää olemassa olevia toimivia toimintamalleja ja hyviä käytäntöjä. Hanketyöskentelyä poikkileikkaavana tavoitteena arvioidaan digitaalisten palveluiden ja toimintamallien hyödyntämistä toiminnan kehittämisessä. Hankesuunnitelman tulee sisältää alueelliset arviointi- ja viestintäsuunnitelmat sekä suunnitelma siitä, miten asukkaat, asiakkaat, yritykset ja **järjestöt** voivat osallistua maakunnalliseen kehittämistoimintaan.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelma - Järjestöt STM:n ja alueiden välisissä keskusteluissa

- Tammi-helmikuussa 2020 järjestetyissä STM:n ja alueiden välisissä keskusteluissa järjestöyhteistyö oli ennalta nimettynä teemana mukana 8/18 keskustelussa tai seminaarissa.
- Järjestöyhteistyö tuli esille myös monissa keskusteluissa, joissa se ollut ennalta nimettynä teemana.

Yleistä hankehakemuksista – Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma

- THL:n hankehakemusten 8. arviointikriteeri (Onko hankesuunnitelmassa kuvattu, miten asukkaat, asiakkaat, järjestöt ja yritykset osallistuvat hankkeeseen?) toteutui THL:n arviointikriteerien mukaan muita arviointikriteerejä heikommin.
 - toteutui täysin: 14 hakemusta, toteutui osittain: 9 hakemusta
- Kaikissa hakemuksissa mainitaan järjestöt/yhdistykset/kolmas sektori, mutta mainintojen lukumäärä vaihtelee paljon.
 - Keskimäärin järjestöt mainitaan hakemuksissa 14 kertaa, mutta vaihteluväli on suuri, 1- 59.
- Keskiarvoa useammin järjestöt on mainittu Etelä-Karjalan, Itä-Savon, Kainuun, Keski-Suomen, Lapin, Pirkanmaan, Pohjois-Savon ja Satakunnan hakemuksissa.
- Järjestöjä on mainittu nimeltä kolmessa hakemuksessa.

Yleistä hankehakemuksista – sote-rakenneuudistushakemukset

- Lähes kaikissa sote-rakenneuudistushakemuksissa mainitaan järjestöt/yhdistykset/kolmas sektori, mutta mainintojen lukumäärä vaihtelee niissäkin paljon.
- Keskimäärin järjestöt mainitaan hakemuksissa 12 kertaa, mutta vaihteluväli on suuri, 1- 66.
- Eniten järjestömainintoja on Satakunnan, Keski-Suomen, Kanta-Hämeen ja Kainuun hakemuksissa.

Esimerkkejä järjestöjen roolista hankehakemuksissa (1/2)

- Järjestöt hankkeen ohjausryhmän jäseninä
 - Helsinki/HUS, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Keski-Pohjanmaa, Keski-Uusimaa, Lappi, Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Satakunta, Varsinais-Suomi
- Yhdistysverkoston/järjestöyhteistyön kehittäminen, järjestöneuvottelukunnan perustaminen/vakiinnuttaminen
 - Etelä-Karjala, Itä-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Päijät-Häme
- Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen
 - Helsinki/HUS, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Länsi-Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala, Satakunta
- Vertaistuki
 - Etelä-Savo, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Satakunta
- Vapaaehtoistoiminta
 - Etelä-Savo, Pirkanmaa, Pohjois-Savo

Esimerkkejä järjestöjen roolista hankehakemuksissa (2/2)

- Perhekeskustoiminnan kehittäminen
 - Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Helsinki/HUS, Itä-Savo, Kainuu, Kymenlaakso, Lappi, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Varsinais-Suomi
- Hyte-toiminta
 - Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Helsinki/HUS, Itä-Savo, Kainuu, Kymenlaakso, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa,
- Asiakaspolut, asiakasohjaus, palvelupolut
 - Kainuu, Pirkanmaa, Pohjois-Savo, Satakunta, Varsinais-Suomi
- Kohtaamispaikat, yhteisökeskukset
 - Etelä-Karjala, Itä-Savo, Kainuu, Pirkanmaa, Satakunta, Vantaa-Kerava, Varsinais-Suomi
- Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen
 - Etelä-Savo, Kainuu, Kymenlaakso, Lappi, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Päijät-Häme, Satakunta, Varsinais-Suomi

Kiitos!

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

sini.seemer@stm.fi

SOSIAALI- JA
TERVEYSJÄRJESTÖJEN
AVUSTUSKESKUS

Yhteenvetoa

- Järjestöt näkyvät hankehakemuksissa melko hyvin ja monipuolisesti, mutta alueellista vaihtelua on paljon.
- Hankehakemuksissa ei ole nähtävissä selkeää yhteyttä siihen, oliko järjestöyhteistyö ennalta nimettynä teemana STM:n ja alueiden välisissä keskusteluissa alkuvuonna 2020.
- Alueilla, joiden hakemuksissa järjestöt ovat vahvasti mukana, on usein olemassa toiminnassa oleva järjestöasioiden yhteistyöelin (neuvottelukunta, areena ym.) Yhteys ei kuitenkaan ole yksiselitteinen.
- Osallisuuden toteuttamiseen yhdenvertaisesti ja erilaisia menetelmiä hyödyntäen tulee hankkeiden aikana kiinnittää erityisesti huomiota.
- Hankkeet ovat vasta alussa, mukaan ehtii hyvin!